

K. K. STAATSBANDELSCHAFT WARBURG
Eingelangt am 2 - AUG. 1917
mit Beilagen

21

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ali moremo vzdržati?

V listu „Českonemška korespondenca“ je objavljena razprava, ki jo je napisal znani veletrgovec s kavo in industrijalec Julij Meinel o slabih avstrijskih gospodarskih razmerah. Meinel dokazuje, da je ta gospodarski sestav napravil popoln bankerot tako pri nas kakor v Nemčiji, od koder si izposojamo vso modrost. Ni samo zanimivo, s kako ostrojo obsoja naše gospodarske razmere in označuje težke posledice, ki jih je pričakovati, zanimivo je tudi to, kako trezno presoja gospodarski položaj našega kmeta, — kar se v industrijskih krogih pač redko dogaja.

Na vprašanje: „Ali moremo vzdržati?“, stavljeno ob početku vojske, se je moralo brezpogojno odgovoriti z „da.“ Vzdržanje ni bilo samo zasigurano, ampak čim dalje bi trajala vojska, tem boljše bi bile morale pravzaprav biti razmere glede naše prehrane, kakor hitro je bila premagana prva stiska prehodne dobe.

Premalo pridelkov.

Množina živil, ki smo jih rabili za prehrano, se je morda znižala na 40 odstotkov množine v mirnem času. V miru smo mogli približno 90 odstotkov naših življenjskih potrebščin pokriti doma. Naše mirno pridelovanje v kmetijstvu ni bilo intenzivno; povsod se nam je predbacivala zaostalost; ako bi se bilo torej pridelovanje zvišalo, potem bi bili s tem, kar se pridelala doma, ne le izhajali, ampak bi morali danes imeti še znaten preostanek.

Okod pomanjkanje? — Nemci so se zmotili.

Kako torej pride, da mesto preostajanja vlada piščol, da se povsod opaža pomanjkanje? Najboljši odgovor na to dasta dva članka, ki sta pred kratkim izšla v inozemskih listih; eden v velikem angleškem listu „Times“ pod naslovom „German Blunders“, drugi v laškem listu „Corriere della Sera“, katerega poslednjega je spisal turinski profesor Luigi Cinaudi. Vsebinska obeh razprav je približno take:

Današnje pomanjkanje živil na Nemščem se je še le prav ustvarilo vsled vladinih odredb. Prva pomota, katero so storili Nemci, je bila,

da so menili, vojska bo trajala kratko dobo. Vojsko, ki bi bila po takratnem zmotnem mnenju Nemcev morala biti končana v pol leta, so hoteli s ceninimi sredstvi napraviti priljubljeno pri ljudstvu, bili so dovolj preprosti, da so verovali, da se more naravna posledica vsake vojske, draginja, meni nič tebi nič odpraviti z naredbami. Ta cenena sredstva pa so se slabo obnesla, kakor vsa cenena sredstva; danes, po skoraj triletnem trajanju vojske, se more Nemčija ponašati, da ima nizke cene, toda kar manjka in kar je važnejše, kakor nizke cene, to so živila.

Mi preveč posnemamo Nemce.

Kar je bilo v navedenih člankih rečeno o Nemčiji, velja še v večji meri za Avstrijo. V Avstriji smo posnemali nemški, ali bolje rečeno pruski način vladanja in smo ga posnemali slabo. Njegove dobre strani pri nas niso tako učinkovale, n. pr.: omejitev porabe in pravilna enakomerna razdelitev; pač pa smo se bili požurili prevzeti vse napake tega vladnega načina in smo jih vestno izvedli.

Jasno je: če grozi pomanjkanje, je treba gledati, kolikor to mogoče, da se zviša pridelovanje. A kaj pa se je pri nas naredilo, da bi se pridelovanje zvišalo?

Mislilo bi se, da bi bilo naravno, če bi se vsem onim, ki delajo kaj posebnega, nudile nagrade, posebne možnosti za zaslužek, da bi država (kot so napravili na Angleškem, zlasti pri kmetijstvu in pri plovstvu), tam kjer je treba nositi riziko, zavarovala udeležnike proti riziku in jih popolnoma varovala s kodo. Ravno nasprotno od vsega tega se je delalo v Avstriji. V prvi vrsti je moral in mora še danes vsakdo sam nositi riziko za svojo pridelovanje ali trgovsko delo.

Dajte kmetu boljše cene.

Dobro torej — mislilo bi se, da mu bo potem najmanj dovoljeno, zahtevati primerne cene, ki krijejo morebitno izgubo. Toda nikakor ne. Cene najvažnejših v deželi pridelanih živil se vzdržujejo na taki nižini, da tega ni mogoče drugače imenovati, kakor smešno. Dočim se je za rumunsko žito prejšnje leto plačevalo okoli 100 K za meterski stot, dočim se je v Novem Jorku v zadnjem času plačevala

pšenica, preračunjeno v našem denarju, med 90 do 130 K za meterski stot, dočim plačujejo na Angleškem za stot pšenice okoli 90 K, iztiskajo tu pri nas kmetu žito za povprečno ceno 30 K, torej za tretjino današnje cene na svetovnem trgu. Angleško ljudstvo ne podrja nad visokimi žitnimi cenami, ne stiši se tamkaj, ali le malo o štrajkih, nasprotno navdaja velike ljudske množice prav strahotna bojna volja in ne mislijo popuščati. Dasi gre denar za pšenico iz dežele, ne zavidajo pridelovalcu dobička; veseli so le, da se dobe potrebna živila. Pri nas kmetu ne privoščijo, da bi dobilo, kar v resnici zasluži za svoje delo! Vsak človek, ki ima nekoliko pregleda o razmerah, mora vedeti, da je danes 30 K veliko premalo za 100 kg žita. V mirnih časih je dobil kmet zanj 20—23 K. Za ta denar si je mogel na deželi kupiti par čevljev ali obleko in podobno; danes ne dobi za 30 K niti tretjine onih potrebščin, katere si je mogel v mirnih časih nabaviti za svoje žito. — Star pregovor pravi: „Če ima denar kmet, ga ima ves svet.“ Ako bi se danes dalo kmetu za njegovo žito, za njegovo zelenjavo, za krompir itd., kar mu pripada z ozirom na zmanjšano denarno veljavo, povišane cene drugih predmetov, večje delovne plače, težave v pridelovanju, bi ta denar za splošnost vendar ne bil izgubljen. Kmet ga zopet izda. On in vsi oni, ki zaslužijo po njem, bi se mogli vendar primerno obdavčiti. Zvišani dohodek iz davkov pa bi služil v to, da bi se moglo pomagati nastavljenecem s stalno plačo in manj premožnim ali jih podpirati.

Ne najvišjih, ampak rajši najnižje cene.

Pri tem bodi pripomnjeno, da na Angleškem za več pridelkov, ki se pridelujejo v deželi, osobito pa za živila, za kmetijske pridelke, niso vpeljali najvišjih cen, ampak — čujte in strmite — najnižje cene! Država jamči pridelovalcu, da bo za čas vojske, če bo tudi tržna cena dotičnega predmeta padla, dobil najmanjšo ceno; jamstvo pa se ne razteza samo na dobo vojske, ampak še dalje za eno leto po vojski. A ne samo to, angleška vlada daje vsem kmetovalcem, ki za to prosijo, vse orodje in kmetijske stroje brezplačno na razpolago proti čisto nizki pristojbini za obrabo. Te angleške odredbe osvetljujejo boljše kot dolge razprave napačnost našega sistema.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Za onim mostom smo se nabijali nekaj ur po sestradanih konjskih hrbtih, predno smo dosegli naš tren, kjer smo nasitili sebe in živali.

Sit po sreč in želodcu, da me razumete vsi, vsestransko srečen in zadovoljen po duši ter telesu, spomnil sem se Gregorčičevih besed, s katerimi nas opominja tako lepo:

„A srečen ni, kdor srečo vživa sam!“

Sam srečen, sem namenil deliti to zadovoljnost s svojimi tovariši, ki so se borili sestradani in prezraženi. Kupil sem tri gosi in jih dal okusno speči. Provijantni častnik, naš krušni oče, mi je še podaril nekaj steklenic.

To dvoje sem pobasal drugega jutra na vse zgodaj v zabojček ter ga potisnil na voz, ki je vozil k polku jedila. Voznikom laškega rodu že nisem tedaj nič kaj preveč zaupal, radi nezaupljivosti sem sedel sam z lastnim telesom na zabojček, da popeljem tovarišem krepčila.

Vozarili smo frdajtano počasi, ker smo bili zopet prisiljeni pomikati se naprej v koloni. Zabojček sem čuval in stražil bolj kot svoje oko, niti za trenutek se nisem umaknil raz njega.

Polk se je mudil v bojni črti na hribu. Smo pač peljali samo do pod brega, potem pa bi naj prešli na hrbtu in v rokah provijant na vrh. Bogve kako nakremženo razočarano sem namrdnil obraz, ko sem dvigal lastnoročno zabojček z voza, ki se mi je zdel že koj pri prvem privzdigu presneto lahek. —

Odprl sem pokrov. Grom in peklo! Bil je prazen, le same gole deske in slama brez gosje pečenke in pijače. Jeza in opravičena ogorčenost ste mi izžemali solze poželjivosti po maščevanju nad tako predrzno, tatinsko roko. Prav nič bi ne bil zameril tatvine, da nisem čuval zvesto kot lintver svojega imetja. Oziral sem se pazljivo naokrog po risje, če bi zasledil na kakem vozniku ali trenarju mastne mustače ali usta. Vsi ometi z očmi so mi bili zastojni. Da sem iztaknil uzmoviča, ne vem, kako bi se mu bilo godilo, tako me je prekuhaval jeza. Vendar sem bil prisiljen si priznati: vojaški tat je preskočil ograjo 7. božje zapovedi čisto tudesedno vzeto. Ni samo kradel nevidno, ampak tudi skrila, da zre na tujem privojeno blago samo božje, do sodnega dne pred javnostjo molčeče oko.

Pri nas kot pri drugih polkih se je kradlo v vojnem času prav v debelih brazdah; a nikdar nam se ni posrečilo vjeti gosenic in srak tuje lastnine. Priznano! V vojni je včasih res življenju potrebno, da se kaj izmakne po tihem, ker se ne dobi vsikdar še s tako milo in ponižno prošnjo. Nesramnost vojnega tatinstva tiči le v tem, če se krađe doma v družini, pri tovariših lastnega polka.

Vrhunec tatinske zlobe sem zaklinjal vsikdar takrat, če mi je kdo pofatil po noči s telesa odejo in okno raz postojanke. Zivež in pijača se lahko nadomestita, a ne tako odeja ter okno, ki tvori vojaku v strelskem jarku celo premoženje. Pri teh tatinskih spominih z bojnega polja srdim se še dandanes, kadarkoli se jih domislím. —

Pa vrnimo se nazaj k zabojčku brez gosi in pijače!

Pognal sem ga praznega po cesti in se postavil brez želodčnega mazila pred tovariše. Ti so me omilovali in oberst me je poslal v drugič nazaj, da ukradeni nadomestim.

Kresal sem nazaj in prišel do postojank naše

artiljerije. Stirje naši poljski topovi so obškrapljali s šrapneli sosednji hrib. Vprašal sem nadporočnika, kam da bljuje smrt iz teh cevi. Se mi je nasmehnil, ter menil, da strelja na najdaljšo razdaljo, tamkaj se menda že Rusi. Ogledoval sem si nekaj časa to poblskavanje in pokanje iz topov in še radovedno pobaral zraven mene stoječega nadporočnika:

„Kaj nimajo Rusi nič artiljerije, da Vas pustijo pri...?“

Nisem utegnil izustiti zadnjih besed „pri miru“, je že bobnila lahka ruska granata v sredi med naju. Angel varih bodi zahvaljen, da se je zasadila nerazpočena v zemljo, sicer bi jaz ne zapisaval nikdar teh vrstic. Hudimer! Zavrtil sem se na peti in odrčel navzdol naglo ubrano, da se je moralo kar iskriti za menoj.

Ko sem bil kakih 200 korakov proč, sem se še le ozrl na mesto, kjer so pucali naši kanoni. Ravno nad njimi je bilo vse polno belkastih oblačkov razpočenih ruskih šrapnelov. Pri tej priliki sem si zabil dobro v glavo rek: Ne čohaj, kjer te ne srbí!

Drugega dne sem pogoščal srečno tovariše s perutninsko pečenko in s krepčilom. —

Od Laborčič smo se umikali vsak dan pred rusko premočjo s hriba na hrib. Branitelju so Karpati vsled naravne lege kaj pripravni, ker ne more osvojiti napadalec še pri tako ljutem navalu več kot jedno grabo in jedno višino. Za enkrat osvojenim jarkom in grebenom je nešteto drugih, ki zahtevajo pri ofenzivi isti krvavi ples kot prva dva.

Le pri teh naravnih ugodnostih nam je bilo še mogoče zadržati z nezadno močjo po številu kakor irioov sta bila v Karpatih naš blagor in sreča. — listje in trava močne ruske napade. Razen grab in ruska počasnost. Rusi so se vsikdar zadovoljili, da so nas le prepodili z ene višine, na drugo niso silili takoj za nami, ampak šele po preteku nekaj dni. —

(Dalje približno.)

Košnja je danes že prezrela in na več krajih še ne izvršena, čeprav se pridelek manjša od dne do dne. Manjka delovnih moči. S silo, kakor si domisljujejo mnogi občudovalci rezkega pruskega načina, pa teh moči ni spraviti venkaj na deželo, kjer morajo delati v potu svojega obraza od treh zjutraj do poznega večera; izpodbujati bi se jih moralo z visokimi plačami; mnogo ljudi, ki danes v mestu stradajo, bi ob visokem zaslužku in dobri hrani sprejelo delo na deželi, čeprav bi se jim zdelo začetkomu nenavadno trdo.

Kako pa more kmet danes dajati visoke plače, če dobi za svoje pridelke samo tretjino, ali kakor v mnogih slučajih četrtino cene svetovnega trga?

Cudno postopanje sodnij.

Ono pridelovanje, ki se ni zatrlo ali zmanjšalo vsled najvišjih cen, pa otežuje ali morda celo ugonablja postopanje naših sodnij. Danes ne zadostuje, da kdo prideluje ali trguje po nizkih cenah in sicer tako, da se vidi že na prvi pogled, da njegova delavnost izključuje zvišanje cen. Sodnije so povsod že pozabile, za kaj je pravzaprav spočetka bila izdana naredba o draženju, ki je vendar imela hvalevreden namen, — dasi pomenja eno najhujših napak, ki so bile sploh kedaj narejene; s to naredbo se je hotelo preprečiti oduševske izrastke in ljudstvu omogočiti oskrbo po zmernih cenah; sodnije so, pravim, polagoma ta prvotni namen popolnoma pozabile; ljudje, ki so splošno znano delali dostojno in poceni, ki so s svojim delom izkazovali prebivalstvu važne usluge, si morajo po cele tedne in mesece dopuščati sodne preiskave in nadlegovanja, ker je kdo, večinoma iz nevednosti, dostikrat pa iz zavisti in iz veselja do ovajanja, napravil proti njim ovadbo.

Brezvestno, hujskajoče časopisje, katero vzbuja zavist in sovraštvo, je še slabše zlo. Pod hinavsko pretvezo, da zastopa koristi ljudstva, v resnici pa s pravim namenom, nuditi čitateljem škandale, hujska množice proti pridelavajočim in trgujočim stanovom, na kratko proti vsem onim, od katerih zavisi oskrba splošnosti in katerih veselje do dela bi se moralo z vsemi sredstvi, ne samo obdržati, ampak povečati.

Razmere vedno slabše.

Domoljub mora s skrbjo gledati v bodočnost — kajti vidi se, da postajajo razmere glede oskrbe dan za dnem slabše. Kdor pride na deželo, ve, kako danes kmet misli; ozlovoljen je, manjka mu delovnih moči; zahteve doma ostalih so se podvojile, da potrojile. Pri tem pa ni nobenega upanja, da bi se delo poplačalo, pač pa ima pričakovati, da bo izpostavljen nadlegovanju in preganjanju. Povsod se sliši kmete govoriti, da bodo pridelovali samo še najotrebnejše za lastno preživljenje in krmljenje živine, pri današnjih cenah da se ne izplača več se potruditi.

Sedaj so bile deloma izdane najvišje cene za zelenjavo in sadje, deloma se nam še obetajo in dasi je odgovorni urad strokovno izvrstno organiziran, posledice navzlic temu ravno radi teh najvišjih cen ne bodo izostale; nabava sadja in zelenjave bo vedno težja.

Najvažnejše.

Sklep, ki ga napravi "Timesov" članek, je približno ta-le: "Najvažnejše, da, edino opravilo zakonodajne o živilih naj bi obstajalo v tem, da se zavzame omejitve pri zbiranju in razdeljevanju živil naj bi se v največji meri uporabljale moči, ki so na razpologo, in bi se kolikor mogoče opuščalo uradniško vmešavanje. Oblasti naj bi kolikor mogoče malo vplivale na tvorbo cen. Prava točka, kjer more v tem oziru oblastvo nastopiti, je zmanjšanje dobička med veletrgovcem, oziroma pridelovalcem in trgovcem na drobno. Najvišjih cen se je ogibati, ker omejujejo le pridelovanje. Pravilno zdravilo zoper prevelike dobičke pridelovalcev je obdačenje in edino zdravilo zoper pomanjkanje, v kolikor so ga povzročile visoke cene, je podpiranje potrebnih."

Usodna nemška napaka.

Cinaudi pravi še posebej: "Najbolj usodna vseh nemških napak je bila, da so preskrbo z živili, ki so bila sama na sebi zadostna, pokvarili z motečimi ukrepi države in da so tako šele prav ustvarili pomanjkanje, ki ga danes obžalujemo. Ako bi bili takoj preprečili nepotrebno zauživanje in uredili človeško porabo, pri tem pa pustili na miru cene, potem bi bile nekoliko zvišane cene skoraj gotovo zadostovale, da bi se bilo pridelovanje pomnožilo primerno povečanim potrebam; blago bi se ne bilo razmetavalo, povprečne cene bi bile danes v celoti nižje in prebivalstvo bi bilo na boljšem kakor je dejansko."

Edina rešitev.

Vsakdo, ki je s paznimi očmi od početka vojske zasledoval zakonodajo o živilih v naši državi, pač ne more priti do drugega zaključka, kakor da je za nas edina rešitev, naj se pametno odpravi današnje zasilno gospodarstvo in naj se s prostimi cenami zoper polaroma osvobodí trg. Cene bodo začetkom mo-

čno poskočile, toda vsa živila, katera še so v raznih zalogah, pa so izginila, bodo prišla na dan in pridelovanje novih živil se bo zelo poživilo. Tam, kjer je nadzorstvo potrebno ali sploh mogoče, naj se ne izvršuje po državnih nastavljenih, ampak po strokovnih organizacijah, ki že obstoje ali se imajo šele osnovati. Te strokovne organizacije naj bi nadzirali državni činovniki in jim stali s svetom ob strani. Vsi občeškodljivi izrodki bi se preprečili na ta način, da bi se člani, ki bi se ne uklonili odredbam teh strokovnih organizacij, izključili in bi se jim v zela pravica, sklepati kakoršnekoli kupčije. Draženje potom verižne trgovine bi potem sploh ne bilo mogoče, ker je verižna trgovina ob taki organizaciji popolnoma izključena.

Kdaj se bomo slednjič tudi pri nas naučili bistro gledati, kedaj bomo vendar opustili one načine, vsled katerih se dogaja, da je oskrba dandanes slabša kakor prejšnje leto in da bo prihodnje leto še slabša kakor je letos? Bojim se, da se bomo spame-tovali še le takrat, ko bo prepozno.

Krompir zasežen.

Ministrstvo za ljudsko prehrano je izdalo naredbo, ki določa, da je s 1. avgustom t. l. zasežen ves pridelek letošnjega krompirja. Določa se, koliko krompirja se bo smelo pokrmiti in sicer se bo smela pokrmiti samo lista množina krompirja, ki za človeško hranilo ni več uporabna (zelo drobni, gnili, vodeni, zgrizeni krompir). Prepovedana je uporaba krompirja za izdelovanje špirta ali žganja. Za uporabo krompirja v drugih obratih, kot za izdelovanje škroba itd. je potrebno dovoljenje urada za ljudsko prehrano. Pridelovalec mora zaseženo (t. j. odvišno) množino krompirja oddati vojno žitno-prometnemu zavodu. Vsaka druga oddaja ali prodaja krompirja, bodisi proti plačilu ali brezplačno, je prepovedana. Vsled tega je prevajanje krompirja dovoljeno le tedaj, če je v to izrecno privolil vojno žitno-prometni zavod. Množina pridelanega krompirja bo dognana s cenitvijo, (s tehtanjem za poskus) in na ta način, da se bo določilo, koliko polja je bilo s krompirjem nasajene. Vrhutega se pa mora vsak, kdor ima več kakor pol hektarja zemlje s krompirjem nasajene, naznaniti množino pridelanega krompirja. Ko bo oblast dognala množino pridelanega krompirja, bo določila, koliko se ga bo moralo oddati. Razdelitev krompirja v jeseni bo urejena na karie za krompir. Urad za ljudsko prehrano je pod gotovimi predpogoji odobril pogodbe, ki so bile sklenjene s pridelovalci glede sajenja in dobave krompirja. Cena za krompir pri pridelovalcu je določena za dobo od 1. do 20. avgusta s 40 K za meterski stot, od 21. avgusta do 5. septembra s 25 K in od 6. septembra naprej s 15 K za meterski stot. Za takozvani krompir »rožiček« ali »kifec« so pa določene trikrat višje cene, kakor so določene za okrogel krompir. Zoper tozadevne prestopke so določene stroge kazni.

Oblast že vnaprej opozarjamo, naj energično poskrbi za dovolj semenskega krompirja za spomlad. Naj se ljudem ne odvzame preveč krompirja, da ga spomladi ne bo manjkalo za seme kakor letos. Čudno je tudi določilo glede cen. Sedaj ga bodo ljudje radi višje cene še zelenega izkopavali, kar bo v veliko škodo. Naj bi se nastavila enotna višja cena, ker 15 K je za 100 kg krompirja, kakor je določeno za čas od 5. septembra naprej, vsekako premalo. Zakaj se v takih zadevah ne vpraša kmetskih strokovnjakov za svet?

Govorili smo s strokovnjakom, ki pravi, da bo ta vladna odredba zelo slabo uplivala na prebivalstvo. Izkopaval se bo zelen, nedoračen krompir, ker se dobi sedaj več kot polovico več zanj kot po 20. avgustu. Krompir se je radi prejšnje hude suše še le sedaj začel prav razvijati in nastavljeni gomolje. Z ozirom na splošen blagor pozivamo ministra Höferja in vse merodajne kroge, naj na vsak način preprečijo, da bi se cena 40 K že po 20. avgustu prekinila. Vsaj do 1. oktobra, ko bo krompir popolnoma dozorel, naj se plačuje 100 kg po 40 K. Do tedaj bo zrastle vsaj za polovico več krompirja.

Naše žrtve za domovino.

Č. g. kurat Nastran nam poroča: Padli vojak meseca junija pri pp. 87 iz Slov. Štajerja: Ant. Čepin, roj. 1893 v Pilstanju, Jurij Jost, roj. 1888

v Dramljah, Martin Kovac r. 1896 v Škofji vasi, pristojen v Vojnik, Franc Padar r. 1889 v Veliki Pirešici, Mihael Bauman r. 1894 v Godomercih, Ignac Kladnik r. 1897 v Dobju.

Dne 27. maja je zadela sovražna granata 20-letnega prostovoljnega strelca Franceta Prislan, doma iz Mozirja Skoda za vrliga mladeniča.

Padel je dne 10. junija vrlil mladenič Jakob Kaučič iz Stanovne pri Veliki Nedelji, star 20 let. Bojeval se je 14 mesecev na Tirolskem. Zadet je bil od sovražne granate. Pokojni je bil odlikovan po smrti s srebrno svetlinjo 2. razreda.

Došlo je zalostno poročilo Šušteričevi rodbini v Dolu pri Reštajnu, župnija Rajhenburg, da je sin Jože padel na tirolski fronti dne 19. junija, star 20 let. Bojeval se je čez 2 leti.

V bolnišnici v Mariboru je dne 12. julija umrl črnovojnik Martin Balaskovič iz Kupetinec pri Sv. Juriju ob Ščavnici v 47. letu svoje starosti. Rajni je bil skrben in vzgleden gospodar. Zapušča zalujočo ženo in tri otroke.

Padel je na Krasu dne 14. julija mladenič Anton Kaiser iz Kamnice pri Mariboru. Sovražna granata mu je odtrgala glavo.

Vojni kurat nam je sporočil, da je žrtvoval svoje mlado življenje narednik Vincenc Zemljčič iz Bačkove, župnija Sv. Ana na Krempergu. Izdajalčeva mina mu je pretrgala nit življenja dne 7. maja. Bil je 28 let star.

Umrl je dne 13. julija v bolnišnici v Olomucu na Moravskem mladenič-vojak Janez Kraner od Sv. Benedikta v Slov. gor. Za njim jokajo stari in brat-vojak.

Sovražna roka nam je dne 18. julija vzela vrliga 22letnega mladeniča Ernesta Breznik, doma od Sv. Ane v Slov. goricah. Bil je dodeljen k naskakovalni patrulji. Boril se je neprenehoma od l. 1915 proti polentanju. Bil je že 2krat odlikovan z bronasto in srebrno kolajno drugega razreda. Padli je bil zvest prijatelj in naročnik »Slov. Gospodarja«.

Dne 18. m. m. je padel za cesarja in domovino mladenič Martin Guzaj, sin znane Ojsterškove rodbine v Šentjanžu pri Zibiki. Odlikovan je bil z veliko srebrno kolajno. Mladenič je bil veselega značaja, ki se je vsakomur znal priljubiti.

Naš dragi Avgust Dular iz Rajhenburga je dne 10. junija daroval svoje mlado življenje na oltar domovine. Preteklo je komaj 11 mesecev, ko je njegov starejši brat France daroval svoje življenje na Monte Interrotto, in letos pa naš dragi Guste na Monte Zebio. Bil je še komaj v 20. letu. Bil je vzgleden mladenič. Zadušil ga je italijanski plin.

Življenje je dal za domovino Franc Stopar iz Šostanja. Bojeval se je tri leta in si je nakopal neozdravljivo bolezen. Umrl je na Dunaju dne 8. julija. Bil je čitatej »Slov. Gosp.«

Sovražna granata je hipno uničila mlado življenje mladeniča Jerneja Brencice iz Sladke gore pri Smarju. Rajni je bil edini sin; bil je povsod spoštovan. Na bojišču je bil hraber in neustrašen, v družbi pa vesel in šaliv.

Padel je dne 10. junija popoldne Martin Kecec iz Polenšaka, star še le 22 let, zadet od sovražne granate na gori Monte Zebio. Bil je takoj mrtev. Po smrti je bil odlikovan s srebrno svetlinjo 2. razreda. Rajni je bil tihega, mirnega značaja. Za njim ne zalujejo samo domači in znanci ampak vsak, kdor ga je poznal.

Na južnotirolskem bojišču je padel dne 19. junija vrl slovenski mladenič Anton Rečnik, star blizu 30 let, sin Franca Rečnik, posestnika v Hočah.

Vojna in mir.

Maribor, 31. julija.

V Galiciji se je, kakor smo že zadnjič poročali, vojni položaj obrnil za nas zelo ugodno. Od 19. julija do danes, ko to pišemo, so naše hrabre čete ne samo očistile skoro celo vzhodno Galicijo sovražnika, ampak naši še stojijo na nekaterih mestih onstran Galicije na sovražnikovi zemlji, v Bukovini pa prodiramo v polkrogu proti glavnemu mestu, proti Černovicam. Tekom desetih dni so naši polki prekoračili nič manj nego 120 do 130